

עפ"א 48209/11/13 - גד ורקשטל - בעצמו נגד עיריית תל-אביב

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"א 48209-11-13 ורקשטל נ' עיריית תל-אביב

בפני	כב' השופט ירון לוי
מערער	גד ורקשטל - בעצמו
נגד	עיריית תל-אביב
משיבה	

ע"י ב"כ עו"ד נעמה בנצקי

פסק דין

פתח דבר

1. ערעור על פסק דינו של בית משפט לעניינים מקומיים בת"א-יפו (כב' השופט ש.מ. מזרחי) מיום 19.11.2013 בתיק 11135514, לפיו הורשע המערער בעבירה של חנייה במקום אסור, בניגוד לסעיף 6(א)(2) לחוק עזר לתל אביב יפו (העמדת רכב וחנייתו) התשמ"ד - 1983 (להלן: "**חוק העזר**") ונגזר עליו קנס בסך 250 ₪. הערעור מכוון כלפי הכרעת הדין בלבד.
2. לאחר שבחנתי את הכרעת הדין, את מכלול הראיות ואת טיעוני הצדדים, החלטתי לקבל את הערעור ולהורות על זיכוי, מחמת הספק, של המערער מהעבירה בה הורשע. להלן יפורטו נימוקיי.

העובדות והמחלוקת:

3. ביום 19/1/2011 בשעה 16:29 נמצא רכבו של המערער חונה במקום בו החנייה אסורה, ברחוב רבינוביץ שפ"ר מול בית מספר 20 בתל אביב.

אין חולק שבמקום מוצב תמרור "אין חניה או אין עצירה פרט לפריקה וטעינה ושלא לצורך פריקה וטעינה מיידית ובלתי פוסקת" (להלן: "**התמרור**"), ומצידו האחר של התמרור, אסורה החניה, מכח אבני שפה של המדרכה הצבועות לסירוגין אדום-לבן (להלן: "**צידו האחר של התמרור**") (ראו תמונה מ/2).

לטענת המשיבה, שנתקבלה על ידי בית משפט קמא, חנה המערער במקום בו החניה אסורה על פי התמרור.

לטענת המערער, חנה בצידו האחר של התמרור, ולפיכך, עומדת לו ההגנה מכוח סעיף 2(א) לחוק חנייה לנכים תשנ"ד - 1993 (להלן: "**חוק חנייה לנכים**").

הכרעת הדין של בית משפט קמא:

4. בהכרעת דין מפורטת הרשיע בית משפט קמא את המערער בעבירה שיוחסה לו, לאחר שמצא לאמץ את עדות המפקח, עד התביעה, "**ככל הנוגע לפן העובדתי שבה... למעט תיאור הרחוב בו חנה הנאשם ולהצבת תג נכה על שמשת רכבו**".

5. לאחר בחינת עדויות המפקח, המערער ויתר הראיות, קבע בית משפט קמא, ממצאי עובדה, ובין היתר, את הממצאים הבאים:

א. המערער חנה במקום לפחות חצי שעה. בית משפט קמא ביסס קביעה זו על דברי המערער בישיבת המענה 30.10.12, כי היה במקום "חצי שעה" [פרוטוקול הדין מיום 30.10.12, עמ' 3 שורה 28]. בית משפט קמא דחה גרסת המערער בעדותו כי חנה במקום כ"חצי שעה".

ב. המפקח הגיע למקום העבירה והמתין כ-10 דקות לפני עריכת הדו"ח.

ג. רכב המערער לא הפריע לתנועת כלי הרכב העוברים ברחוב.

ד. ברכב היה תג נכה. בעניין זה קיבל בית משפט קמא את גרסת המערער וקבע כי המפקח לא שם ליבו לתג הנדון בעת עריכת הדו"ח.

ה. המדובר באתר מסחרי ויש במקום תנועה גדולה של רכבים הפורקים וטוענים סחורות לחנויות ברחוב.

6. על יסוד ממצאי עובדה אלה קבע בית משפט קמא כי למערער לא עומדת הגנת ס' 2(א) לחוק חנייה לנכים, שכן החניית הרכב, לפחות מחצית השעה בהעדר מקום חניה פנוי, במקום היחיד שיועד לפריקה וטעינה, מהווה הפרה ממשית לתנועה כמשמעותה בפסק דינו של בית המשפט העליון ברע"פ 5273/12 ורע"פ 1300/13 **גיא נ' מדינת ישראל** (9.5.13) (להלן: "**הלכת גיא**").

דין ומסקנות

7. לאחר שבחנתי את הכרעת הדין, עדויות המפקח והמערער ויתר הראיות שהוגשו לפני בית משפט קמא וכן את טיעוני הצדדים, הגעתי לכלל מסקנה שדין הערעור להתקבל וכי מחמת הספק, היה מקום לזכות את המערער.

8. הטעם העיקרי העומד בבסיס מסקנתי זו מבוסס על הספק המזדקר מעדות המפקח והקושי בביסוס ממצאי עובדה על עדות יחידה זו.

אין חולק שהעבירה לא תועדה וכי המפקח לא צילם את העבירה. עדות המפקח ניתנה בחלוף כמעט כ-3 שנים מהתרחשות העבירה. המפקח בעצמו העיד שהארוע אינו זכור לו (פרוטוקול מיום 5.11.13 עמ' 2 שורה 6).

9. בחינת עדות המפקח מובילה למסקנה שאילו הבחין המפקח בתג הנכה, קרוב לוודאי שלא היה עורך את הדו"ח, והדיונים בעניין זה לא היו באים לאוויר העולם.

כך למשל, בחקירתו הנגדית, לשאלת המערער מדוע ערך לו דו"ח השיב המפקח: **"מכיוון שהרכב עמד במקום יותר מ-10 דקות ללא שום סימני פריקה וטעינה ללא תו נכה... ואין שום הצדקה בזה שהרכב יחנה במקום רכב מסחרי שאמור לפרוק סחורה במקום ויתפוס חניה לרכב מסחרי"** [פרוטוקול עמ' 7 שורות 5-7]. ובהמשך: **"החלטתי על פי ההנחיות והנהלים שיש לנו באגף, שבמידה ורכבים מחנים בחניה ללא תו נכה להגיש נגדם דו"ח"** (פרוטוקול עמ' 7 שורות 13-14) (ההדגשות אינן במקור - י"ל).

בתום החקירה הנגדית, שינה המפקח טעמו וטען כי אף אם היה רואה תו נכה היה עורך את הדו"ח. עם זאת, היה ממתין 25 דקות עד לעריכת הדו"ח (פרוטוקול, עמוד 8, שורות 11-12).

10. מעבר לאי הנוחות, נוכח תשובותיו אלה של המפקח, הרי שיש בשינוי גרסאותיו, בנושא כה משמעותי, כדי להצביע על קושי ממשי באימוץ גרסתו.

11. בנוסף, לאור קביעת בית משפט קמא, בדבר הימצאות תו נכה ברכב, הרי שמרגע שהמפקח לא היה מודע לקיומו של התו, הרי שיש קושי במתן משקל להתייחסותו העובדתית לאיזה מיסודות ההגנה לפי חוק החנייה לנכים.

אין זאת אלא שעדות המפקח, ככל שהיא מתייחסת לאיזה מיסודות אלה, ניתנה במבט לאחור, כמעט 3 שנים לאחר מתן הדו"ח, באופן שברור שעדות זו אינה מבוססת על זיכרונו של המפקח. מכאן - קיים חשש שאין

המדובר אלא בנסיון בדיעבד, להצדיק את מתן הדו"ח, באופן שיש בו כדי להגביר את עצמת הספק הסביר.

12. זאת ועוד. בחינת עדות המפקח מעלה אי דיוקים משמעותיים נוספים המקשים על ביסוס ממצאי עובדה על עדותו היחידה. כך למשל, בנושאים הבאים:

תיאור מקום העבירה

13. המפקח העיד כי הוא מכיר את האזור היטב בשל נסיון רב שנים של עבודה במקום [פרוטוקול עמ' 1 שורות 11-12]. עם זאת, משהתבקש המפקח לתאר את הכביש שבו חנה המערער, טען כי במקום ישנם שני נתיבים [פרוטוקול עמ' 3 שורה 10], וכך גם שירטט המפקח [מ/3]. דא עקא, שמתצולם אוויר (תצ"א) של המקום [מ/4] ותמונות שהגיש המערער [נ/1] התברר כי במקום שלושה נתיבים.

האסמכתא להמתנה של 10 דקות עד עריכת הדו"ח

14. משהתבקש המפקח להצביע על המקור לטענתו כי המתין 10 דקות קודם עריכת הדו"ח תחילה השיב המפקח: "**רשמתי בדו"ח**". רק לאחר שנשאל ע"י בית משפט קמא, היכן בדו"ח ציין זאת, תיקן המפקח את תשובתו והשיב: "**זה נוהל קבוע שאנחנו עושים בכל מקרה כזה**" (פרוטוקול עמ' 7 שורות 18-19).

15. אמנם אין זה מדרכה של ערכאת הערעור להתערב בממצאי עובדה. עם זאת, מקום שהמסקנה המשפטית מתבקשת מהתשתית הראייתית, אין מניעה שערכאת הערעור, במקרים מתאימים, תעשה כן.

16. זאת ועוד. בית משפט קמא ביסס את הרשעת המערער על פסיקת בית המשפט העליון בהלכת גיא, לפיה ראוי להעמיד את זמן חניית נכה, במקום המיועד לפריקה וטעינה, באופן שלא ייחשב הפרת החוק, על משך של עד 25 דקות, וכי בחנייתו גרם המערער ל"הפרעה ממשית לתנועה" כפי שפורשה בפסיקה.

למשיבה לא היו כל ראיות בדבר משך חניית המערער במקום מלבד עדות המפקח בדבר נהלי העבודה הקבועים שלו.

בהיעדר ראיות מטעם המשיבה, ביסס בית משפט קמא את הממצא העובדתי בדבר משך חניית המערער - לא על גרסת המערער בבית המשפט - אלא על המענה של המערער לכתב האישום, בפני מותב אחר, תוך שהוא זוקף לחובת המערער את הקפדתו על רישום מדויק של דבריו בפרוטוקול, ועל כך שבבקשה מאוחרת לתיקון פרוטוקול, לא התייחס לנתון זה.

17. בכל הכבוד, אף קביעה עובדתית זו של בית משפט קמא, מעוררת תחושת אי נוחות.

ראשית, המערער לא היה מיוצג, וספק רב אם היה מקום להקפיד עימו על קוצו של יוד, ולבסס ממצא עובדתי, שבית משפט קמא סבר כי הוא חיוני להרשעת המערער, על חוט השערה.

שנית, לא ברור מדוע ממצא בית משפט קמא להתייחס לתשובה זו של המערער, ביחס למשך החניה, משל נמדדה באמצעות מד עצר מדויק. הדעת נותנת - ולמצער, מדובר באפשרות שהסתברותה אינה פחותה מזו שתשובת המערער משקפת במדויק את המציאות - שמדובר בהערכת זמנים בלבד ושלא ניתן לשלול את האפשרות של סטייה של מספר דקות לכאן או לכאן. מקום שסטייה כזו יכולה להטות את הכף, אין ספק, שהספק צריך לפעול לטובת המערער.

18. יש במשקלן המצטבר של מכלול הנסיבות בעניינו של המערער - תחושת אי הצדק לאור תשובות המפקח, כי אילו ידע שמדובר בנכה ספק אם היה עורך את הדו"ח, הכלל לפיו הספק יפעל תמיד לטובת הנאשם, ואף המשקל שיש ליתן להכרה בזכויות בעלי מוגבלות לשוויון ולנגישות - כל אלה מובילים למסקנה שהספק צריך לפעול לטובת המערער.

מסקנה

19. לאור כל האמור, סבורני שלא ניתן לבסס ממצאי עובדה ברמת הוודאות הנדרשת על עדות המפקח, ובמיוחד לעניין מיקום חניית רכב המערער, ביחס לתמרור לפיו החניה אסורה, פרט לפריקה וטעינה.

לאור הטעמים שפורטו לעיל, סבורני שלא ניתן לשלול את גרסת המערער לפיה חנה במקום שהחניה בו אסורה בשל אבני שפה של המדרכה הצבועה אדום-לבן.

כשם שהמפקח לא שם לב לעצם הימצאות תו הנכה ברכב, לא ניתן לשלול את האפשרות שהוא לא שם לב לצד של התמרור שבו חנה רכב המערער.

במצב דברים זה, ולאור קביעת בית משפט קמא, שחניית המערער לא הפריעה לתנועת הרכבים העוברים ברחוב, סבורני שקמה למערער הגנה לפי סעיף 2(א) לחוק חניה לנכים, ומטעם זה יש לקבל את הערעור.

סוף דבר

20. לאור כל האמור, הערעור מתקבל.

המערער מזוכה בזאת, מחמת הספק, מהעבירה של חניה במקום אסור שיוחסה לו בכתב האישום, בניגוד לסעיף 6(א)(2) לחוק עזר לתל אביב - יפו.

ניתנה היום, ט"ז אדר תשע"ד, 16 פברואר 2014, במעמד הצדדים.

רשות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 ימים מהיום.